

TERESA JASSÀ I CASÉ

BIOGRAFIA

Teresa Jassà fou descendent d'una família d'infançons i entre els familiars d'aquesta escriptora destaquen Saturnina Jassà i Foncuberta (Saturnina del Cor Agonitzant de Jesús, fundadora de la Companyia Santa Teresa de Jesús) o Santiago Vidiella Jassà (1860?-1929), destacat historiador i advocat.

Neix el 1928 a Calaceit però la Guerra Civil l'allunya del seu poble i de la família que se'n va cap a Barcelona. Cursa els estudis d'educació secundària entre Saragossa i Barcelona, on aprèn a escriure les seves primeres paraules en català, llengua que triarà per publicar la seva obra literària. A Barcelona inicia els estudis de Farmàcia, tot i que els abandona prompte per viatjar a Londres i instal·lar-se al barri de Chelsie, lloc que destacava per la tradició ceramista i que li permet entrar en contacte amb l'art i la pintura.

A finals dels anys 50 viatja a Perpignan on s'instal·la a casa d'uns familiars i es matricula a l'École Nationale des Beaux-Arts, mentre treballa al centre de ceràmiques Cavaillé. Als anys 60 torna a Calaceit on munta un taller fins que mor l'any 1999.

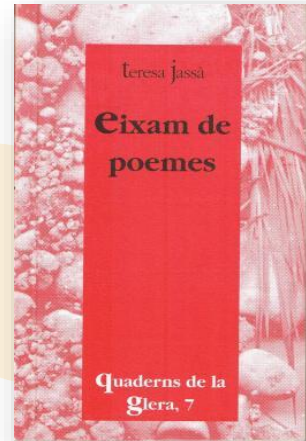

ACTIVITAT PLÀSTICA, LITERÀRIA I SOCIAL

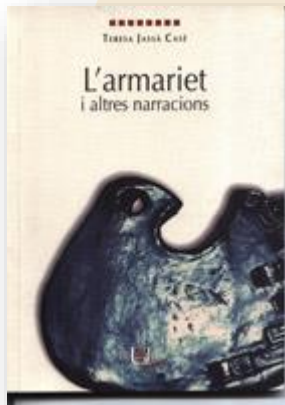
Teresa Jassà fou més coneguda com a ceramista que com escriptora; de fet, la seva obra plàstica va obtenir prompte un important reconeixement i, seguint la tradició familiar heretada del seu oncle Santiago

Vidiella, també es va interessar per la història i la cultura de la terra. El taller (ubicat en un extrem de l'antic molí de la vila), així com la casa de Teresa Jassà, va esdevenir un centre cultural de la vila, visitat per artistes i intel·lectuals que des dels anys 60 començaven a visitar el poble o a instal·lar-hi la seva residència temporal.

Col·laborà activament en la vida cultural i política local i comarcal, de fet, moltes de les activitats que es van emprendre al llarg dels anys 80, amb el renaixement cultural que van portar els primers temps de la democràcia, van comptar amb la iniciativa o la seva col·laboració. Va formar també part de l'Ajuntament com a regidora en les eleccions de 1983, des d'on va impulsar el reconeixement de la llengua catalana a l'Aragó com a signant de la Declaració de Mequinensa el 1984, i va col·laborar, impulsada per Artur Quintana, en el II Congrés Internacional de la Llengua Catalana el 1986.

A més de dedicar-se a la creació plàstica, les últimes dècades de la seva vida –quan ja era una artista plàstica reconeguda– escriu sobretot poesia, *Eixam de poemes* (1992), i pòstumament es publica l'aplec de relats *L'armariet i altres narracions* (2001), un recull de narrativa breu que l'autora havia acabat en els últims moments de la seva vida, quan la malaltia li impedia de seguir donant forma i color al fang. Quan li arriba la mort el dia de Nadal de 1999 estava enllestint les últimes correccions del llibre.

L'armariet i altres narracions es divideix en tres parts, comprèn diverses narracions que recreen literàriament velles històries i anècdotes que l'autora havia recollit bàsicament a Calaceit i a Barcelona, dos dels llocs on havia viscut. Els personatges protagonitzen històries, sovint còmiques, provocades per malentesos lingüístics o per la pròpia beneiteria i inexperiència. Uns altres, se situen en espais més llunyans i d'altres recuperen un passat en què la vida no era tan atrafegada i havia més temps per a la conversa i les relacions personals, sobretot a la Barcelona de postguerra que ella va conèixer. El món oníric hi és molt present en la narració que forma part de l'última part del llibre (*vid.* Gimeno 2010: 9).

BIBLIOGRAFIA

Obra de Teresa Jassà

JASSÀ, Teresa (1992): *Eixam de poemes*. Calaceit: Associació Cultural del Matarranya.

JASSÀ, Teresa (2010): *Eixam de poemes* (Pròleg i edició de Mercè Gimeno). Calaceit: Quaderns del Cingle.

JASSÀ, Teresa (2001): *L'armariet i altres narracions*. Calaceit: Associació Cultural del Matarranya.

Bibliografia sobre l'autora

DONOSO, José (2009): «Teresa Jassà y su diálogo con el fuego». Patricia Rubio (Selección, prólogo y notas): *Diarios, ensayos, crónicas. La cocina de la escritura*. Santiago de Chile: Ril Editores.

<https://books.google.es/books?id=sNiunjedYEIC&pg=PA67&lpg=PA67&dq=teresa+jass%C3%A0&source=bl&ots=73-cc9wMI&sig=ACfU3U0AbmIFXFcQaeOHYsqf6Yp-sUZo-g&hl=es&sa=X&ved=2ahUKEwia2pPW6LH6AhWTg1wKHREQCBI4ChDoAXoECAIQAw#v=onepage&q=teresa%20jass%C3%A0&f=false>

GIRALT, Javier / MORET, María Teresa (2020): «*La branca silenciada: Voces femeninas en la poesía de la Franja de Aragón*». *Tropelías. Revista de la Literatura y Literatura Comparada*, n. 7, pp. 142-158.

<https://papiro.unizar.es/ojs/index.php/tropelias/article/view/4657>

MICOLAU, José Ignacio (2003): «La ceramista Teresa Jassà». *Comarca del Matarraña*, Zaragoza, Gobierno de Aragón, Colección Territorio, núm. 7, pp. 277-279.

MORET, Hèctor (1998): *Indagacions sobre llengua i literatura catalanes a l'Aragó*. Calaceit: Associació Cultural del Matarranya-Institut d'Estudis del Baix Cinca, I.E.A.

MORET, Hèctor (2014): «Breu diccionari d'escriptura i escriptors contemporanis en català a l'Aragó». *Alazet*, 21, p. 33-72.

<http://revistas.iea.es/index.php/ALZ/article/view/309>

MORET, Hèctor (2022): «A propòsit de la poesia contemporània en català a l'Aragó. Giralt, J. / Nagore, F. *Aragonés y catalán en la literatura de Aragón*. Zaragoza: Prensas de la Universidad de Zaragoza, pp. 187-231.

<https://zagan.unizar.es/record/118246/files/BOOK-2022-021.pdf>

MORET, M. Teresa (2022): «La narrativa en català a l'Aragó». GIRALT, J. / NAGORE, F. *Aragonés y catalán en la literatura de Aragón*. Zaragoza: Prensas de la Universidad de Zaragoza, pp. 234-275.

<https://zaguan.unizar.es/record/118246/files/BOOK-2022-021.pdf>

QUINTANA, Artur (2017): «Panorama de la literatura contemporània catalana a l'Aragó». Giralt, Javier / MORET, Maria Teresa (eds.): *El repte d'investigar a la Franja d'Aragó*. Zaragoza: Prensas de la Universidad de Zaragoza.

<https://zaguan.unizar.es/record/63132/files/BOOK-2017-015.pdf>

SASOT, Mario (1997): *Joglars de Frontera. La cançó d'autor a l'Aragó catalanòfon*. Zaragoza: Departamento de Educación y cultura.

ZAMORA, María Isabel (1983): «Ceramistas contemporáneos: Jassá Case, Teresa». *Diccionario Antológico de artistas contemporáneos. 1947-1978*. Zaragoza: Institución Fernando el Católico, pp. 234-235.

VÍDEO POEMA

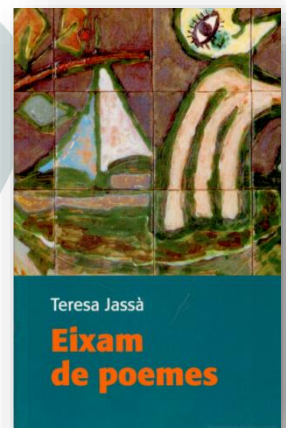
<https://www.youtube.com/watch?v=HvdSCjFw7LE&t=8s>

Caminant, escolta

Caminant que passes
per la nostra terra:
Escolta el cant
de la veu nostra,
escolta el crit
del nostre cor:
som d'Aragó.
La llengua que tenim
és catalana
i mos uneix,
mos agermana,
amb el país veí.
Entén-ho bé:

som d'Aragó.
Les llengües
no saben de fronteres.
Parlen
de cor a cor
abocant sentiments,
agermanen pobles
que interessos innobles
voldrien separar.
Som d'Aragó
i parlem català,
caminant.

(*Eixam de poemes*, p. 59)

ENLLAÇOS

- **Real Academia de la Historia**

<https://dbe.rah.es/biografias/43055/teresa-jassa-case>

- **Viquipèdia**

https://ca.wikipedia.org/wiki/Teresa_Jass%C3%A0_Cas%C3%A9

- **Catálogo**

http://www.fqll.es/catalogo_detalle.php?id=499

- **Centro del libro de Aragón**

<https://culturadearagon.es/centro-del-libro-de-aragon/autores/teresa-jassa/>

- **Endrets**

<http://www.endrets.cat/index.php/autor/459/teresa-jassa-case-ca.html>

- **Beabá**

<https://www.beaba.info/modules.php?name=topMusic&op=artist&idartist=130>

- **Gran Enciclopedia Aragonesa**

http://www.encyclopedia-aragonesa.com/voz.asp?voz_id=7319

- **Enciclopèdia catalana**

<https://www.encyclopedia.cat/ec-dlc-500820.xml>

http://www1.dpz.es/cultura/muel/expo/expo2001/Teresa_Jassa/teresa_jassa_marco.htm

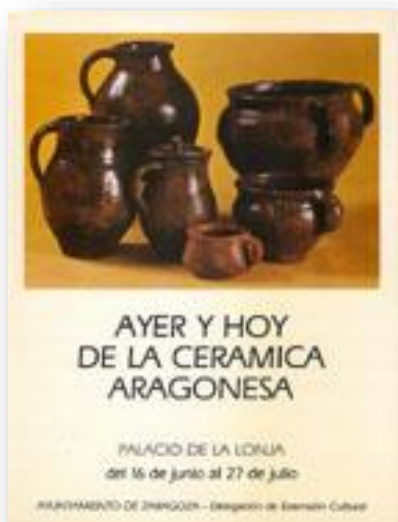
- **Ilercavònia**

https://ilercavonia.fandom.com/wiki/Teresa_Jass%C3%A0_Cas%C3%A9

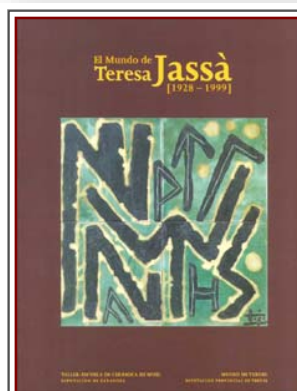
Col·lecció:

- **Museo Joan Cabré:** <https://museojuancabre.es/colecciones/arte-contemporaneo/>
[http://ceres.mcu.es/pages/ResultSearch?txtSimpleSearch=Paloma&simpleSearch=0&hipertextSearch=1&search=simpleSelection&MuseumsSearch=MJCTE%7C&MuseumsRolSearch=8&listaMuseos=\[Museo%20Juan%20Cabr%20E9\]](http://ceres.mcu.es/pages/ResultSearch?txtSimpleSearch=Paloma&simpleSearch=0&hipertextSearch=1&search=simpleSelection&MuseumsSearch=MJCTE%7C&MuseumsRolSearch=8&listaMuseos=[Museo%20Juan%20Cabr%20E9])
- **Fundación Quílez Listerri:** http://www.fqll.es/catalogo_detalle.php?id=499

Exposiciones:

La Lonja, del 16 de junio al 27 de julio de 1982
Consulte Disponibilidad en el Catálogo de la Biblioteca
Municipal
(Palacio de Montemuzo)

El MUNDO de Teresa Jassà (1928-1999) :
Exposición celebrada en el Taller-Escuela de Cerámica de
Muel de la Diputación de Zaragoza del 25 de enero al 21 de
marzo de 2001, y en el Museo de Teruel en noviembre de 2001

Zaragoza : Diputación Provincial de Zaragoza : Diputación
Provincial de Teruel, 2001

172 p. : principalmente il. ; 28 cm

ISBN 84-89721-88-2

Índice

Notícies:

- **Heraldo de Aragón**
<https://www.heraldo.es/noticias/aragon/teruel/2019/12/26/veinte-anos-sin-teresa-jassa-1350700.html>
- **La Comarca**
<https://www.lacomarca.net/calaceite-pone-en-valor-la-figura-de-la-ceramista-teresa-jassa/>
<https://www.lacomarca.net/calaceite-pone-en-valor-la-figura-de-la-ceramista-teresa-jassa/>
- **Europa Press**
<https://www.europapress.es/aragon/noticia-museo-juan-cabre-calaceite-teruel-inaugura-manana-muestra-ceramista-poeta-teresa-jassa-20091126170547.html>

- ***Temps de Franja***

<https://tempsdefranja.org/cultura/homenatge-a-teresa-jassa-case-a-calaceit-lo-foc-i-la-paraula/>

- ***Aragón Digital***

<http://historico.aragondigital.es/noticia.asp?notid=2558>

<http://www.poesia.cat/oesia/otros autores/poesia otros autores listado poemas per poetas.php?IDregistre=Jass%E0%20i%20Cas%E9,%20Teresa>

<https://desdelamediterrania.cat/2012/01/14/caminant-escolta/>

<https://ramonmur.wordpress.com/2009/11/20/homenaje-en-calaceite-a-teresa-jassa-angel-crespo-y-elsa-arana/>

<https://www.calaceite.es/turismo/patrimonio-arquitectonico/la-bassa/>

<http://www.celandigital.com/calaceite/5297-interes-02-calaceite>

